Invesdor Oy
Salomonkatu 17 A
00100 Helsinki
3.2.2022

Eduskunnan talousvaliokunnalle

Viite: lausuntopyyntönne 22.12.2021, Asiantuntijalausunto liittyen HE 228/2021 vp hallituksen esitykseen eduskunnalle EU:n joukkorahoitusasetusta täydentäväksi lainsäädännöksi

Eduskunnan talousvaliokunta on pyytänyt Invesdor Oy:ltä (”**Invesdor**”) kirjallista asiantuntijalausuntoa liittyen hallituksen esitykseen eduskunnalle EU:n joukkorahoitusasetusta täydentäväksi lainsäädännöksi (HE 228/2021 vp). Invesdor kiittää mahdollisuudesta lausua asiassa ja lausuu seuraavaa:

1. Yleistä

Todettakoon alkuun, että kansallista liikkumavaraa on jätetty EU:n joukkorahoitusasetuksessa jäsenvaltioille rajoitetusti. Suurimmilta osiltaan esitetyt säädökset ovat mielestämme hyvin valmisteltuja ja perusteltuja. Haluamme kuitenkin kiinnittää lausunnossamme huomiota seuraavaan kolmeen kohtaan.

1.1 Vahingonkorvausvelvollisuus

Joukkorahoitusasetuksessa edellytetään jäsenvaltioiden säätävän vahingonkorvausvelvoitteiden osalta vähintään sijoitusta koskevien avaintietoasiakirjoissa annettujen tietojen harhaanjohtavuudesta, epätarkkuudesta tai keskeisten tietojen puutteesta. Asetus siis jättää liikkumavaraa jäsenvaltioille siinä, asettavatko ne joukkorahoituspalvelun tarjoajien toiminnasta aiheutuvia muita velvoitteita tai vastuita.

Hallituksen esityksessä on nyt ehdotettu, että tätä EU:n tasolla annettua vähimmäisvaatimusta sekä nykyistä joukkorahoituslain vahingonkorvausvelvollisuutta tultaisiin huomattavasti laajentamaan ehdotetun joukkorahoituspalvelun tarjoamisesta annetun lain 26 §:n 4 momentin mukaisesti. Vahingonkorvausvelvollisuuden on kyseisessä momentissa ehdotettu koskevan myös joukkorahoituspalvelun tarjoajan hallituksen jäsentä tai siihen rinnastettavan toimielimen jäsentä, vastuullista yhtiömiestä ja toimitusjohtajaa silloin, kun he

ovat tehtävässään tahallaan tai huolimattomuudesta aiheuttaneet vahingon joukkorahoituspalvelun tarjoajalle taikka osakkeenomistajalle tai muulle henkilölle rikkomalla joukkorahoitusasetuksen 4 artiklan 1–3 kohtaa.

Nykyistä joukkorahoituslakia säädettäessä hallituksen esityksessä eduskunnalle joukkorahoituslaiksi sekä eräiksi siihen liittyviksi laeiksi (HE 46/2016 vp) esitettiin vahingonkorvausvelvollisuuden ulottumista myös joukkorahoituksen välittäjän ja joukkorahoituksen saajan hallituksen jäseneen ja toimitusjohtajaan vahingoissa, jotka he ovat tehtävässään tahallaan tai huolimattomuudestaan aiheuttaneet joukkorahoituksen välittäjälle tai sen osakkeenomistajalle, yhtiömiehelle tai jäsenelle taikka muulle henkilölle rikkomalla kyseistä lakia tai sen nojalla annettavia säännöksiä. Talousvaliokunta puuttui tällöin mietinnössään (TaVM 15/2016 vp) tähän laajaan ehdotukseen ja päätyi ehdottamaan säädöksen rajaamista seuraavasti: *”Sijoittajalla on oikeus vaatia korvausta hänelle aiheutuneesta vahingosta myös joukkorahoituksen välittäjän toimitusjohtajalta, hallituksen jäseneltä tai siihen rinnastettavan toimielimen jäseneltä sekä vastuunalaiselta yhtiömieheltä, jos vahinko on johtunut siitä, että tämä on tahallaan tai huolimattomuudesta laiminlyönyt huolehtia siitä, että toiminnassa noudatetaan 10 §:n 3 momentissa tarkoitettua kieltoa vastaanottaa asiakasvaroja, ja siitä, että asiakasvaroja säilytetään ja käsitellään mainitussa säännöksessä edellytetyllä tavalla. Vahinko katsotaan aiheutetuksi huolimattomuudesta, jollei menettelystä vastuussa oleva osoita menetelleensä huolellisesti.”* Talousvaliokunta puolsi siis joukkorahoituksen välittäjän johdon henkilökohtaisen vahingonkorvausvelvollisuuden rajausta nykyistä joukkorahoituslakia säätäessä. Eduskunta otti kyseisen rajausehdotuksen huomioon ja esitetystä laajasta vahingonkorvausvelvollisuudesta luovuttiin.

Huomionarvoista on mielestämme myös se, että hallituksen esityksessä ei ole lainkaan vertailtu muiden jäsenmaiden säädöksiä tai suunniteltuja säädöksiä. Mielestämme lainsäätäjän olisi perusteltua selvittää, miten muissa jäsenvaltioissa on säädetty tai suunniteltu säädettävän vahingonkorvausvelvollisuudesta. Huomioiden sen, että joukkorahoitusasetuksen tavoitteena on mahdollistaa rajat ylittävä toiminta yhtenäisen eurooppalaisen säännöskehikon kautta, ei vahingonkorvausvelvollisuudesta tulisi kansallisesti säätää muista jäsenvaltioista poikkeavalla tai olennaisesti tiukemmalla tavalla.[1] Muiden jäsenvaltioiden vahingonkorvausvelvollisuuksista poikkeava kansallinen sääntely saattaa myös vaikuttaa haitallisesti Suomen rahoitusmarkkinoiden houkuttelevuuteen joukkorahoituspalvelun tarjoajien keskuudessa.

[1] Ks. joukkorahoitusasetuksen johtolause 33.

Näistä syistä emme näe syitä sille, miksi nykylainsäädännöstä tulisi poiketa ja asettaa joukkorahoituspalvelun tarjoajien johdolle nykyistä tiukemmat vahingonkorvausvelvoitteet. Mielestämme siis vahingonkorvausvelvollisuutta ei tulisi säätää laajemmin joukkorahoituspalvelun tarjoajan hallituksen jäseneen tai siihen rinnastettavan toimielimen jäseneen, vastuunalaiseen yhtiömieheen ja toimitusjohtajaan. Pyydämme näin ollen talousvaliokuntaa harkitsemaan vallitsevan käytännön ylläpitämistä, ja ehdottamaan vahingonkorvausvelvollisuuden rajaamista myös tämän lakiehdotuksen osalta. Ehdotamme, että ehdotetun joukkorahoituspalvelun tarjoamisesta annetun lain 26 §:n 4 momentti poistetaan tai sen sisältöä vähintäänkin rajataan huomattavasti.

1.2 Yksinkertaistettu toimilupamenettely

Kuten joukkorahoitusasetuksen 48 artiklan 2 kohdassa on määrätty, jäsenvaltioilla on mahdollisuus kansallisesti päättää soveltaa yksinkertaistettua toimilupamenettelyä sellaisiin yhteisöihin, joilla oli asetuksen voimaan tullessa marraskuussa 2020 kansallisen lainsäädännön mukaisesti lupa tarjota joukkorahoituspalveluja. Hallituksen esityksessä on päätetty jättää esittämättä mahdollisuus kyseisen artiklan viittaamaan yksinkertaistetun toimilupamenettelyn käyttöön.

Invesdor yhtyy hallituksen esityksessä kerrottuun Joukkorahoitusyhdistys ry:n (”**JRY**”) näkemykseen siitä, että yksinkertaistetun toimilupamenettelyn tarkastelussa tulisi ottaa huomioon asetuksen 48 artiklan 2 kohdan tarkoitus ja muotoilu, eikä tehdä johtopäätöstä pelkästään sanamuotoon tiivistyvänä tulkintana toimiluvasta, kuten esityksessä on esitetty.

Esityksessä mainitaan, että Finanssivalvonnalla olisi vain suhteellisen suppea määrä tietoja joukkorahoitusta välittävistä toimijoista. Tämä väite on osittain epätosi, sillä Finanssivalvonnan valvottavaluettelon mukaan osalla joukkorahoituksen välittäjistä on sijoituspalveluyrityksen toimilupa, joten Finanssivalvonnalla tulisi ainakin näiden toimijoiden osalta olla kattavasti tietoja, joita voisi sujuvasti hyödyntää yksinkertaistetussa toimilupamenettelyssä. Viranomaisresurssien ollessa jo valmiiksi niukkoja ja toisaalta joukkorahoituspalveluiden tarjoajien ollessa tyypillisesti kooltaan ja henkilöresursseiltaan pieniä, ei toimiluvan hakijoita ja toisaalta Finanssivalvontaa tulisi kuormittaa muilla kuin toimiluvan kannalta tarpeellisilla vaatimuksilla. Nämä seikat huomioon ottaen, yksinkertaistetun menettelyn mahdollisuutta tulisi mielestämme arvioida uudelleen ja sen lisäämistä esitykseen mielestämme puoltavat jo puhtaasti käytännölliset syyt.

Esitämme siis, että hallituksen esitystä täydennettäisiin ottamalla yksinkertaistettu toimilupamenettely osaksi esitystä.

1.3 Hyväksyttävät kielet

Joukkorahoitusasetuksen tavoitteena on mm. yhtenäistää joukkorahoituspalveluja tarjoavien yhteisöjen toimintaan liittyviä vaatimuksia eri jäsenvaltioissa ja pyrkiä edistämään sisämarkkinoiden toimintaa mahdollistamalla joukkorahoituspalvelujen tarjoamisen maasta toiseen.

Asetuksen 23 artiklan 5 kohdan mukaisesti toimivaltaisen viranomaisen tulee ilmoittaa arvopaperimarkkinaviranomaiselle kielet, jotka se tulee hyväksymään asetusta sovellettaessa. Finanssivalvonta on toimivaltaisena viranomaisena toimittanut Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaiselle tiedon, että se tulee hyväksymään kielinä suomen kielen sekä ruotsin kielen.

Näemme, että sääntelyn harmonisointi EU:n tasolla luonnollisesti edesauttaa joukkorahoituspalvelun tarjoajien mahdollisuuksia tarjota palveluitaan maasta toiseen. Haluamme kuitenkin nostaa esille aspektin, joka nähdäksemme hyvin todennäköisesti tulee vaikuttamaan joukkorahoituspalvelun tarjoajien tosiasiallisiin mahdollisuuksiin tarjota palvelujaan täysimääräisesti maasta toiseen: toimivaltaisen viranomaiset hyväksymät kielet asetusta sovellettaessa. Joukkorahoituspalvelun tarjoajan roolissa toteamme, että nähdäksemme myös englannin kielen hyväksyminen suomen ja ruotsin kielten lisäksi edesauttaisi asetuksen luonteen ja tavoitteiden toteutumista, ja näin ollen myötävaikuttaisi joukkorahoituspalvelun tarjoajien mahdollisuuksiin tarjota palveluitaan maasta toiseen sujuvammin.

Ehdotamme siis, että Finanssivalvonta harkitsee uudelleen, voisiko se hyväksyä myös englannin kielen hyväksyttäväksi kieleksi suomen ja ruotsin kielen ohelle.

Helsingissä, 3. helmikuuta 2022

Invesdor Oy

Tuulia Niemelä
Lakimies